

כאן ועכשיו

שיבת ארץ ונשאים אקטואליים

היערכות מוגברת בפיקוד מרכז לקראת חודש הרמדאן

כיצד מתכוננים הכוחות בפיקוד המרכז לאירועי חודש הרמדאן?

לקראת החודש מתכוננים בפיקוד המרכז לתקופה המאופיינת בשקט בימים ומתיחות מוגברת בלילות. כלל הכוחות נמצאים בכוננות מוגברת ונדרשים לערנות גבוהה ודריכות. מטרתו של צה"ל בהיערכות לחודש הרמדאן היא לאפשר לתושבים המוסלמים לחגוג את חגם תוך מניעת אירועי אלימות וטרור. מחיילי צה"ל נדרש להכיר את מאפייני התקופה, לשמור על פעולה מקצועית ואחריות ולאפשר את שגרת החג תוך שמירה על דריכות ומוכנות לכל תרחיש.

מה הוא חודש הרמדאן?

חודש רמדאן הוא החודש התשיעי בשנה המוסלמית, בו חלה מצוות צום מזריחת השמש עד עלות הכוכבים. לפי האמונה, בחודש זה החלו פסוקי הקוראן לרדת אל מוחמד ולקראת סיומו חל לילת אל-קדר (ליל הגורל - הלילה בו נגזר גורלו של כל אדם לשנה הקרובה). בעת שהאזין מוחמד לפסוקים לא אכל ולא שתה, ומכאן מצוות הצום - אחת מתוך חמש מצוות החובה של האסלאם - המוטלת על כל מוסלמי. במהלך החודש מקפידים המוסלמים לקיים את חמש התפילות היומיות ואליהן מוסיפים את תפילת "תראויה" הנאמרת בשעות הערב.

המוסלמים נוהגים לשבור את הצום על-ידי אכילת מספר אי זוגי של תמרים המאזנים את רמת הסוכר - כך עשה על-פי האמונה גם הנביא מוחמד. ארוחת הערב השוברת את הצום נקראת אֶפְטָאָר.

חודש זה מוקדש להתבוננות פנימית, התקרבות לאל, עבודת המידות, בדגש על צניעות ואיפוק, כפרה על עוונות, עשיית מעשי חסד, פתרון סכסוכים והשבת חובות. בתקופה הטרומ-מוסלמית נהוג היה להכריז על הפסקת לחימת השבטים בחודש רמדאן, ועבור מאמינים רבים הוא מציין ניסיון לאחוה ושלום גם בימינו.

למה בתקופת הרמדאן יש עלייה באירועים ביטחוניים?

העלייה באירועים בחודש הרמדאן איננו חלק ממסורת החג בעולם המוסלמי. יחד עם זאת הרמדאן מאופיין בדבקות דתית שעלולה גם לטפח התלהבות קנאית ואלימה, וארגוני טרור איסלאמיים מלבים אותה.

ארגוני הטרור מדגישים כי את ימי הצום מעביר לוחם הג'יהאד בתפילה ואת לילותיו בפעולות טרור, והם מטפחים את הזיכרון ההיסטורי של קרבות משמעותיים בהיסטוריה האיסלאמית שנערכו במהלך החודש: קרב بدر; כיבוש מכה; כיבוש אנדלוסיה; קרב טור; קרב עין ג'אלות; ובתקופה המודרנית יותר - מלחמת יום כיפור המכונה מלחמת רמדאן/אוקטובר.

ישנן מספר סיבות בגינן חודש הרמדאן מאופיין במתיחות ביטחונית:

- ברמדאן עולים מאות אלפי פלסטינים להתפלל במסגד אל-אקצה, הנחשב לאתר השלישי בחשיבותו למאמינים המוסלמים ובמערות המכפלה. ההתקהלות ההמונית הסדרי האבטחה ותגבור כוחות הביטחון גורמים לחיכוך מוגבר ועלייה בסיכוי לעימותים. בנוסף, בשנים קודמות הופצו במהלך החודש טענות הסתה שקריות על ניסיונות להשתלט או לפגוע במסגד.
- גורמים פלסטינים מסוימים מנצלים את תקופת רמדאן למעשי טרור והתקוממות נגד מדינת ישראל, בהמשך לזיכרון של אירועים מהעבר. חלק מההסתה לטרור מתבצעת באמצעות סדרות טלוויזיה מיוחדות שמשודרות במהלך החודש ועוסקות בפעילות טרור נגד ישראל.
- מוסלמים רבים שאינם פוקדים את המסגדים באופן סדיר, פוקדים את המסגדים בחודש רמדאן ונחשפים לדרשות שחלקן מעלות תוכן המסית לפיגועים ואלימות. בנוסף, המנהג המוסלמי לעלות לקברים ברמדאן, ומוביל גם לעלייה לקברי מחבלים. דבר המעודד צעירים פלסטינים לבצע פיגועים.